

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โดยที่จะได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อสำคัญคือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ รายละเอียดของแต่ละหัวข้อมีดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ 22 คน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ 22 คน รวม 44 คน

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัสดุ 22 คน หัวหน้างานการเงินและพัสดุ 22 คน และศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุ 22 คน รวม 66 คน

1.3 กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง คือข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอซึ่งเป็นผู้ใช้หรือรับบริการจากการบริหารพัสดุ ประกอบด้วย หัวหน้าและเจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป 82 คน หัวหน้าและเจ้าหน้าที่งานการเงินเจ้าหน้าที่ 23 คน หัวหน้าและเจ้าหน้าที่งานการเงินและพัสดุ 22 คน ศึกษานิเทศก์ หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่งานนิเทศการศึกษา 59 คน รวม 186 คน

รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 296 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน (Stratified Random Sampling) ดังนี้

2.1 สุ่มตัวอย่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มตัวอย่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมาร้อยละ 50 ของอำเภอทุกขนาด ซึ่งตามเอกสารงบประมาณปีงบประมาณ 2529 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้แบ่งขนาดของอำเภอออกเป็น 4 ขนาด คือ อำเภอขนาดใหญ่ 4 อำเภอ อำเภอขนาดใหญ่ 5 อำเภอ อำเภอขนาดกลาง 6 อำเภอ และอำเภอขนาดเล็ก 7 อำเภอ จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีดังกล่าว ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจำนวน 12 สำนักงาน

2.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างในข้อ 2.1 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 12 คน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 12 คน รวม 24 คน

2.2.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่พัสดุ 12 คน หัวหน้างานการเงินและพัสดุ 12 คน และศึกษานิเทศก์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุ 12 คน รวม 36 คน

2.2.3 กลุ่มผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยหัวหน้างานบริหารทั่วไป 7 คน เจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป 7 คน หัวหน้างานการเงินและพัสดุ 7 คน เจ้าหน้าที่งานการเงินและพัสดุ 8 คน หัวหน้างานนิเทศการศึกษา 6 คน เจ้าหน้าที่งานนิเทศการศึกษา 4 คน ศึกษานิเทศก์ 28 คน และเจ้าหน้าที่งานการเงินและพัสดุ 13 คน รวม 80 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ 140 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกเป็นรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	ขนาดของ อำเภอ	กลุ่มผู้บริหาร		กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน			กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง				รวม
			หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	เจ้าหน้าที่สูงสุด	หัวหน้างานการเงินและบัญชี	ศึกษานิเทศก์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้ ศึกษา	หัวหน้าและเจ้าหน้าที่งานบริหารทั่วไป	หัวหน้าและเจ้าหน้าที่งานการเจ้าหน้าที่	ศึกษานิเทศและเจ้าหน้าที่งานนิเทศการศึกษา	เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี	
1.	เมืองอุบลฯ	ใหญ่มาก	1	1	1	1	1	2	2	3	2	14
2.	นิบลมิ่งสาร	"	1	1	1	1	1	2	2	3	2	14
3.	วารินชำราบ	ใหญ่	1	1	1	1	1	1	2	4	1	13
4.	เรืองไผ่	"	1	1	1	1	1	1	1	5	1	13
5.	ตระการพืชผล	"	1	1	1	1	1	1	1	5	1	13
6.	ศรีเมืองใหม่	กลาง	1	1	1	1	1	1	1	3	1	11
7.	น้ำขุ่น	"	1	1	1	1	1	1	1	3	1	11
8.	ลำโรง	"	1	1	1	1	1	1	1	3	1	11
9.	กุดข้าวปุ้น	เล็ก	1	1	1	1	1	1	1	2	1	10
10.	เสนาณรงค์	"	1	1	1	1	1	1	1	2	1	10
11.	ตาลชุม	"	1	1	1	1	1	1	1	2	1	10
12.	โนนศิลา	"	1	1	1	1	1	1	1	3	-	10
	รวม	12	12	12	12	12	12	14	15	38	13	140
			24		36			80				

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ประชากรกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารนิสิต สถานการณ์การบริหารนิสิต ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารนิสิตของสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้รับการสัมภาษณ์ คำถามมี ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบายการบริหารนิสิต สถานการณ์การบริหารนิสิต ปัญหาในการบริหารนิสิตและข้อเสนอแนะ

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวกับการบริหารนิสิต และจากการสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์การประถมศึกษาอำเภอ และเจ้าหน้าที่ที่สุดของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี 3 อำเภอ มี เนื้อหาครอบคลุมกระบวนการบริหารนิสิต 5 ด้านคือ การจัดหาเงิน การแจกจ่ายเงิน การเก็บ รักษาเงิน การควบคุมเงิน และการจำหน่ายเงิน แบบสอบถามที่ใช้สำหรับสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ประชากรกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มี ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ข้อคำถามเกี่ยวกับด้านนี้มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์การบริหารนิสิต ปัญหาในการบริหารนิสิตและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 56 ข้อแยกเป็นดังนี้

- ก. การจัดหาพัสดุ 14 ข้อ
- ข. การแจกจ่ายพัสดุ 13 ข้อ
- ค. การเก็บรักษาพัสดุ 9 ข้อ
- ง. การควบคุมพัสดุ 11 ข้อ
- จ. การจำหน่ายพัสดุ 9 ข้อ

3. แนวการศึกษาเอกสาร เป็นแนวทางศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขึ้น เพื่อใช้วิเคราะห์เอกสาร ที่เกี่ยวกับการบริหารพัสดุ ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอใน จังหวัดอุบลราชธานี

ในขั้นตอนของการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารพัสดุตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา สำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเหล่านั้นมาปรับปรุงแก้ไข ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ ปรึกษา แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบ สอบถามมีดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนาเนจิตร สุคนธ์พันธ์ ภาควิชาบริหารการ ศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจักษ์ ก้อเจริญ ภาควิชาบรรณรักษ์ศาสตร์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
3. นายสุรชัย ชินโย หัวหน้างานการเงิน กองคลัง สำนักงานคณะกรรมการ การ ประถมศึกษาแห่งชาติ

4. นายสุริยา รัตนไตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก
5. นายชัยชาญ มีททวีวงศ์ หัวหน้างานพัสดุ กองคลัง สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ
6. นายสากล บุญเนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
7. นายชาญยุทธ นิมพ์โคตร หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
8. นายวิสูตร ราตรี ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโขงเจียม สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2530 ถึงวันที่ 12 มีนาคม 2530 โดยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. จำหน่ายสื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำเสนอต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารและแจกแบบสอบถามข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 12 อำเภอ
2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีได้ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 12 สำนักงาน เพื่อแนะนำตัวผู้ทำวิจัยและขอให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอให้ความร่วมมือและช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้
3. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหาร 22 คนคิดเป็นร้อยละ 91.66 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มผู้บริหารทั้งหมด และได้สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด
4. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง รวม 80 ฉบับ และขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตน

เองส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือศึกษานิเทศก์หรือข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนั้น ๆ จัดส่งมาให้ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้นจำนวน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนแล้วผู้วิจัยได้สำรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ได้ส่งไปทั้งหมด

6. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร โดยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเขตอุดม และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตระการพืชผล ตลอดจนข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 2 สำนักงานเป็นอย่างดี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้รับการสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารขั้นต้นปัญหาในการบริหารขั้นต้นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการแจกแจงความถี่

2. แบบสอบถาม

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารขั้นต้นปัญหาในการบริหารขั้นต้นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ของแต่ละรายการ

3. แนวการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหนี้ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

เอกสารที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหนี้ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจังหวัดอุบลราชธานีครั้งนี้ ได้แก่

1. คู่มือปฏิบัติการหนี้ระดับโรงเรียน ของฝ่ายการเงินและหนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
2. คู่มือการปฏิบัติงานหนี้ ของกองคลัง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
3. เอกสารที่เป็นคำสั่ง หนังสือสั่งการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สถิติที่ใช้

หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$